

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമഹാഭാരതേ ശാന്തിപർവണി രാജധർമാനുശാസനപർവണി
സപ്തചത്വാരീംശതതദ്വൈധ്യായേ

॥ ശ്രീ ഭീഷ്മസ്മരണഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ശ്രീ ഭീഷ്മസ്തുവരാജഃ ॥

ജനമേജയ ഉവാച

ശരതൽപേ ശയാനസ്തു ഭരതാനാം പിതാമഹഃ |

കഥമുത്സൃഷ്ടവാൻ ദേഹം കഞ്ച യോഗമധാരയത് ॥ 1 ॥

വൈശമ്പായന ഉവാച

ശൃണുഷ്യാവഹിതോ രാജൻ ശുചിർഭൂത്യാ സമാഹിതഃ |

ഭീഷ്മസ്യ കുരുശാർഭൂല ദേഹോത്സർഗം മഹാത്മനഃ ॥ 2 ॥

നിവൃത്തമാത്രേ ത്വയന ഉത്തരേ വൈ ദിവാകരേ |

സമാവേശയദാത്മാനമാത്മന്യേവ സമാഹിതഃ ॥ 3 ॥

വികീർണാംശുരിവാദിത്യോ ഭീഷ്മഃ ശരശതൈശ്ചിതഃ |

ശുശുഭേ പരയാ ലക്ഷ്യാ വൃതോ ബ്രാഹ്മണസത്തമൈഃ ॥ 4 ॥

വ്യാസേന വേദവിദുഷാ നാരദേന സുരർഷിണാ |

ദേവസ്ഥാനേന വാത്സ്യേന തഥാശ്രകസുമന്തുനാ ॥ 5 ॥

തഥാ ജൈമിനിനാ ചൈവ പൈലേന ച മഹാത്മനാ |

ശാബ്ധിർയദേവലാഭ്യാം ച മൈത്രേയേണ ച ധീമതാ ॥ 6 ॥

അസിതേന വസിഷ്ഠേന കൗശികേന മഹാത്മനാ |

ഹാരിതലോമശാഭ്യാം ച തഥാത്രിത്രേയേണ ധീമതാ ॥ 7 ॥

ബൃഹസ്പതിശ്ച ശുകശ്ച ച്യവനശ്ച മഹാമുനിഃ |

സനത്കുമാരഃ കപിലോ വാൽമീകിസ്തുംബുരൂഃ കുരൂഃ ॥ 8 ॥

മൗദ്ഗൽയോ ഭാർഗവോ രാമസ്തുണബിന്ദുർമഹാമുനിഃ |
പിപ്പലാഭ്യോഥ വായുശ്ച സംവർതഃ പുലഹഃ കചഃ || 9 ||

കാശ്യപശ്ച പുലസ്ത്യശ്ച ക്രതുർദക്ഷഃ പരാശരഃ |
മരീചിരംഗിരാഃ കാശ്യോ ഗൗതമോ ഗാലവോ മുനിഃ || 10 ||

ധൗദ്യോ വിഭാണോ മാണ്ഡവ്യോ ധൗമ്രഃ കൃഷ്ണാനുഭൃതികഃ |
ഉലൂകഃ പരമോ വിപ്രോ മാർകണ്ഡേയോ മഹാമുനിഃ || 11 ||

ഭാസ്കരിഃ പൂരണഃ കൃഷ്ണഃ സൂതഃ പരമധാർമികഃ |
ഏതൈശ്ചാന്തൈർമുനിഗണൈർമഹാഭാഗൈർമഹാത്മഭിഃ || 12 ||

ശ്രദ്ധാദമശമോപേതൈർവൃതശ്ചന്ദ്ര ഇവ ഗ്രഹൈഃ |
ഭീഷ്മസ്തു പുരുഷവ്യാഘ്രഃ കർമണാ മനസാ ഗിരാ || 13 ||

ശരതൽപഗതഃ കൃഷ്ണം പ്രദധൃൗ പ്രാഞ്ജലിഃ ശുചിഃ |
സ്വരേണ ഹൃഷ്ടപുഷ്പേന തുഷ്ടാവ മധുസൂദനം || 14 ||

യോഗേശ്വരം പദ്മനാഭം വിഷ്ണും ജിഷ്ണും ജഗത്പതിം |
കൃതാഞ്ജലിപുടോ ഭൂത്യാ വാഗ്ഗിദാം പ്രവരഃ പ്രഭുഃ || 15 ||

ഭീഷ്മഃ പരമധർമാത്മാ വാസുദേവമമാസ്തുവത് |

ഭീഷ്മ ഉവാച
ആരിരാധയിഷുഃ കൃഷ്ണം വാചം ജിഗദിഷാമി യാം || 16 ||

തയാ വ്യാസസമാസിൻയാ പ്രീയതാം പുരുഷോത്തമഃ |
ശുചിം ശുചിപദം ഹംസം തത്പദം പരമേഷ്വിനം || 17 ||

മുക്ത്യാ സർവാത്മനാസ്ത്ഥാനം തം പ്രപദ്യേ പ്രജാപതിം |
അനാദ്യന്തം പരം ബ്രഹ്മ ന ദേവാ നർഷയോ വിദുഃ || 18 ||

ഏകോഽയം വേദ ഭഗവാൻ ധാതാ നാരായണോ ഹരിഃ |
നാരായണാദ്യുഷിഗണാസ്തഥാ സിദ്ധമഹോരഗാഃ || 19 ||

ദേവാ ദേവർഷയശ്ചൈവ യം വിദുഃ പരമവ്യയം |
ദേവദാനവഗന്ധർവാ യക്ഷരാക്ഷസപന്നഗാഃ || 20 ||

യം ന ജാനന്തി കോ ഹ്യേഷ കുതോ വാ ഭഗവാനിതി |
യസ്മിൻ വിശ്യാനി ഭൂതാനി തിഷ്ഠന്തി ച വിശന്തി ച || 21 ||

ഗുണഭൂതാനി ഭൂതേശേ സുത്രേ മണിഗണാ ഇവ |
യസ്മിന്നിന്ദ്രേ തതേ തന്തൗ ദ്യവേ സ്രഗിവ തിഷ്ഠതി || 22 ||

സദസദ്ഗ്രഥിതം വിശ്വം വിശ്വാംഗേ വിശ്വകർമ്മണി |
ഹരിം സഹസ്രശിരസം സഹസ്രചരണേക്ഷണം || 23 ||

സഹസ്രബാഹുമുകുടം സഹസ്രവദനോജ്ജ്വലം |
പ്രാഹുർനാരായണം ദേവം യം വിശ്വസ്യ പരായണം || 24 ||

അണീയസാമണീയാംസം സ്ഥവിഷ്ടം ച സ്ഥവീയസാം |
ഗരീയസാം ഗരിഷ്ടം ച ശ്രേഷ്ഠം ച ശ്രേയസാമപി || 25 ||

യം വാകേഷ്യനുവാകേഷു നിഷ്ഠസുപനിഷ്ഠസു ച |
ഗൃണന്തി സത്യകർമ്മാണം സത്യം സത്യേഷു സാമസു || 26 ||

ചതുർഭിശ്ചതുരാത്മാനം സത്ത്വസ്ഥം സാത്യതാം പതിം |
യം ദിവൈർദേവമർചന്തി ഗുഹ്യൈഃ പരമനാമഭിഃ || 27 ||

യസ്മിന്നിത്യം തപസ്തപ്തം യദംഗേഷ്യനുതിഷ്ഠതി |
സർവാത്മാ സർവവിത് സർവഃ സർവജ്ഞഃ സർവഭാവനഃ || 28 ||

യം ദേവം ദേവകീ ദേവീ വസുദേവാദജീജ്ഞത് |
ഭൗമസ്യ ബ്രഹ്മണോ ഗുഹ്യൈ ദീപ്തമഗ്നിമിവാരണിഃ || 29 ||

യമനന്യോ വ്യപേതാശീരാത്മാനം വീതകൽമഷം |
ദൃഷ്ട്യാനന്ത്യായ ഗോവിന്ദം പശ്യത്യാത്മാനമാത്മനി || 30 ||

അതിവായിന്ദ്രകർമാണമതിസൂർയാതിതേജസം |
അതിബുദ്ധീന്ദ്രിയാത്മാനം തം പ്രപദ്യേ പ്രജാപതിം || 31 ||

പുരാണേ പുരുഷം പ്രോക്തം ബ്രഹ്മ പ്രോക്തം യുഗാദിഷു |
ക്ഷയേ സങ്കർഷണം പ്രോക്തം തമുപാസ്യമുപാസ്മഹേ || 32 ||

യമേകം ബഹുധാപ്ത്മാനം പ്രാദുർഭൂതമധോക്ഷജം |
നാൻയദക്താഃ ക്രിയാവന്തോ യജന്തേ സർവകാമദം || 33 ||

യമാഹുർജഗതഃ കോശം യസ്മിൻ സന്നിഹിതാഃ പ്രജാഃ |
യസ്മിൻ ലോകാഃ സ്തുരന്തീമേ ജലേ ശകുനയോ യഥാ || 34 ||

ഋതമേകാക്ഷരം ബ്രഹ്മ യത്തത്സദസതോഃ പരം |
അനാദിമധ്യപർയന്തം ന ദേവാ നർഷയോ വിദുഃ || 35 ||

യം സുരാസുരഗന്ധർവാഃ സിദ്ധാ ഋഷി മഹോരഗാഃ |
പ്രയതാ നിത്യമർചന്തി പരമം ദുഃഖദേഷജം || 36 ||

അനാദിനിധനം ദേവമാത്മയോനിം സനാതനം |
അപ്രേക്ഷ്യമനദിജ്ഞേതയം ഹരിം നാരായണം പ്രഭും || 37 ||

യം വൈ വിശ്വസ്യ കർതാരം ജഗതസ്സമുഷാം പതിം |
വദന്തി ജഗതോദ്യക്ഷമക്ഷരം പരമം പദം || 38 ||

ഹിരണ്യവർണം യം ഗർഭമദിതിർദൈത്യനാശനം |
ഏകം ദ്വാദശധാ ജ്ജ്ഞേത തസ്മൈ സൂർയാത്മനേ നമഃ || 39 ||

ശുക്ലേ ദേവാൻ പിതൃൻ കൃഷ്ണേ തർപയത്യമൃതേന യഃ |
യശ്ച രാജാ ദ്വിജാതീനാം തസ്മൈ സോമാത്മനേ നമഃ || 40 ||

മഹതസ്തമസഃ പാരേ പുരുഷം ഹൃതിതേജസം |
യം ഇതാത്യാ മൃത്യുമത്യേതി തസ്മൈ ജേതയാത്മനേ നമഃ || 41 ||

യം ബൃഹന്തം ബൃഹത്യുക്തമേ യമഗൗ യം മഹാധരേ |
യം വിപ്രസംഘാഃ ഗായന്തി തസ്മൈ വേദാത്മനേ നമഃ || 42 ||

ഋഗ്യജുഃസാമധാമാനം ദശാർധഹവിരാത്മകം |
യം സപ്തതന്തും തൻവന്തി തസ്മൈ യജ്ഞാത്മനേ നമഃ || 43 ||

ചതുർഭിശ്ച ചതുർഭിശ്ച ദ്വാദ്വാം പഞ്ചഭിരേവ ച |
ഹൃയതേ ച പുനർദ്വാദ്വാം തസ്മൈ ഹോമാത്മനേ നമഃ || 44 ||

യഃ സുപർണാ യജുർനാമച്ഛന്ദോഗാത്രസ്ത്രിവൃച്ഛിരാഃ |
രഥന്തരം ബൃഹത്സാമ തസ്മൈ സ്തോത്രാത്മനേ നമഃ || 45 ||

യഃ സഹസ്രസമേ സത്രേ ജജേതേ വിശ്വസൃജാമൃഷിഃ |
ഹിരണ്യപക്ഷഃ ശകുനിസ്തസ്മൈ ഹംസാത്മനേ നമഃ || 46 ||

പദാംഗം സന്ധിപർവാണം സ്വരവ്യഞ്ജനഭൂഷണം |
യമാഹുരക്ഷരം ദിവ്യം തസ്മൈ വാഗാത്മനേ നമഃ || 47 ||

യജ്ഞാംഗോ യോ വരാഹോ വൈ ഭൂത്യാ ഗാമുജ്ജഹാര ഹ |
ലോകത്രയഹിതാർഥായ തസ്മൈ വീർയാത്മനേ നമഃ || 48 ||

യഃ ശേതേ യോഗമാസ്ഥായ പര്യങ്കേ നാഗഭൂഷിതേ |
ഫണാസഹസ്രരചിതേ തസ്മൈ നിദ്രാത്മനേ നമഃ || 49 ||

യസ്തനോതി സതാം സേതുമൃതേനാമൃതയോനിനാ |
ധർമാർഥവ്യവഹാരാംഗൈസ്തസ്മൈ സത്യാത്മനേ നമഃ || 50 ||

യം പൃഥഗ്ധർമചരണാഃ പൃഥഗ്ധർമഫലൈഷിണഃ
പൃഥഗ്ധർമൈഃ സമർചന്തി തസ്മൈ ധർമാത്മനേ നമഃ || 51 ||

യതഃ സർവേ പ്രസൂയന്തേ ഹൃനംഗാത്മാംഗദേഹിനഃ |
ഉൻമാദഃ സർവഭൂതാനാം തസ്മൈ കാമാത്മനേ നമഃ || 52 ||

യം ച വ്യക്തസ്ഥമവ്യക്തം വിചിൻവന്തി മഹർഷയഃ |
ക്ഷേത്രേ ക്ഷേത്രജ്ഞമാസീനം തസ്മൈ ക്ഷേത്രാത്മനേ നമഃ || 53 ||

യം ത്രിധാത്മാനമാത്മസ്ഥം വൃതം ഷോഡശദിർഗുണൈഃ |
പ്രാഹുഃ സപ്തദശം സാംഖ്യാസ്തസ്മൈ സാംഖ്യാത്മനേ നമഃ || 54 ||

യം വിനിദ്രാ ജിതശ്യാസാഃ സത്യസ്ഥാഃ സംയതേന്ദ്രിയാഃ |
ജ്യോതിഃ പശ്യന്തി യുജ്ജാനാസ്തസ്മൈ യോഗാത്മനേ നമഃ || 55 ||

അപുൺയപുൺയോപരമേ യം പുനർഭവനിർഭയാഃ |
ശാന്താഃ സംൻയാസിനോ യാന്തി തസ്മൈ മോക്ഷാത്മനേ നമഃ || 56 ||

യോസൗ യുഗസഹസ്രാന്തേ പ്രദീപ്താർചിർവിഭാവസുഃ |
സംഭക്ഷയതി ഭൂതാനി തസ്മൈ ഘോരാത്മനേ നമഃ || 57 ||

സംഭക്ഷ്യ സർവഭൂതാനി കൃത്യാ ചൈകാർണവം ജഗത് |
ബാലഃ സ്വപിതി യശ്ചൈകസ്തസ്മൈ മായാത്മനേ നമഃ || 58 ||

തദ്യസ്യ നാദ്യാം സംഭൂതം യസ്മിൻ വിശ്വം പ്രതിഷ്ഠിതം |
പുഷ്കരേ പുഷ്കരാക്ഷസ്യ തസ്മൈ പദ്മാത്മനേ നമഃ || 59 ||

സഹസ്രശിരസേ ചൈവ പുരുഷായാമിതാത്മനേ |
ചതുഃസമുദ്രപർയായ യോഗനിദ്രാത്മനേ നമഃ || 60 ||

യസ്യ കേശേഷു ജീമൂതാ നദ്യഃ സർവാംഗസന്ധിഷു |
കുക്ഷൗ സമുദ്രാശ്ചത്വാരസ്തസ്മൈ തോയാത്മനേ നമഃ || 61 ||

യസ്മാത് സർവാഃ പ്രസൂയന്തേ സർഗപ്രലയവിക്രിയാഃ |
യസ്മിൻശൈവ പ്രലീയന്തേ തസ്മൈ ഹേത്യാത്മനേ നമഃ || 62 ||

യോ നിഷണ്ണോ ഭവേദ്രാത്രൗ ദിവാ ഭവതി വിഷിതഃ |
ഇഷ്ടാനിഷ്ടസ്യ ച ദ്രഷ്ടാ തസ്മൈ ദ്രഷ്ടാത്മനേ നമഃ || 63 ||

അകുംഠം സർവകാർയേഷു ധർമകാർയാർഥമുദ്യതം |
വൈകുംഠസ്യ ച തദ്രൂപം തസ്മൈ കാർയാത്മനേ നമഃ || 64 ||

ത്രിഃ സപ്തകൃത്യോ യഃ ക്ഷത്രം ധർമവ്യുത്ക്രാന്തഗൗരവം |
ക്രൂദ്ധോ നിജഘ്നേ സമരേ തസ്മൈ ക്രൗർയാത്മനേ നമഃ || 65 ||

വിഭജ്യ പഞ്ചധാർത്ഥാനം വായുർഭൂത്യാ ശരീരഗഃ |
യശേഷയതി ഭൂതാനി തസ്മൈ വായ്യാത്മനേ നമഃ || 66 ||

യുഗേഷ്യാവർതതേ യോഗൈർമാസർത്വയനഹായനൈഃ |
സർഗപ്രലയയോഃ കർതാ തസ്മൈ കാലാത്മനേ നമഃ || 67 ||

ബ്രഹ്മ വക്ത്രം ഭുജൗ ക്ഷത്രം കൃസ്നമൂർഘരം വിശഃ |
പാദൗ യന്ത്യാശ്രിതാഃ ശൂദ്രാസ്തസ്മൈ വർണാത്മനേ നമഃ || 68 ||

യന്ത്യാഗ്നിരാന്ത്യം ദ്യൗർമൂർധാ ഖം നാഭിശ്ചരണൗ ക്ഷിതിഃ |
സൂർയശ്ചക്ഷുർദിശഃ ശ്രോത്രേ തസ്മൈ ലോകാത്മനേ നമഃ || 69 ||

പരഃ കാലാത് പരോ യജ്ഞാത് പരാത്പരതരശ്ച യഃ |
അനാദിരാദിർവിശ്വസ്യ തസ്മൈ വിശ്വാത്മനേ നമഃ || 70 ||

വിഷയേ വർതമാനാനാം യം തേ വൈശേഷികൈർഗുണൈഃ |
പ്രാഹുർവിഷയഗോപ്താരം തസ്മൈ ഗോപ്താത്മനേ നമഃ || 71 ||

അനപാനേന്ധനമയോ രസപ്രാണവിവർധനഃ |
യോ ധാരയതി ഭൂതാനി തസ്മൈ പ്രാണാത്മനേ നമഃ || 72 ||

പ്രാണാനാം ധാരണാർഥായ യോന്നം ഭുക്തേ ചതുർവിധം |
അന്തർഭൂതഃ പചത്യഗ്നിസ്തസ്മൈ പാകാത്മനേ നമഃ || 73 ||

പിംഗേക്ഷണസടം യസ്യ രൂപം ദംശ്രോനഖായുധം |
ദാനവേന്ദ്രാന്തകരണം തസ്മൈ ദൃപ്താത്മനേ നമഃ || 74 ||

യം ന ദേവാ ന ഗന്ധർവാ ന ദൈത്യാ ന ച ദാനവാഃ |
തത്ത്വതോ ഹി വിജാനന്തി തസ്മൈ സൂക്ഷ്യാത്മനേ നമഃ || 75 ||

രസാതലഗതഃ ശ്രീമാനനന്തോ ഭഗവാൻ വിഭുഃ |
ജഗദ്ധാരയതേ കൃത്സ്നം തസ്മൈ വീർയാത്മനേ നമഃ || 76 ||

യോ മോഹയതി ഭൂതാനി സ്നേഹപാശാനുബന്ധനൈഃ |
സർഗസ്യ രക്ഷണാർഥായ തസ്മൈ മോഹാത്മനേ നമഃ || 77 ||

ആത്മജ്ഞാനമിദം ഇത്താനം ഇത്താത്യാ പഞ്ചസ്വവസ്ഥിതം |
യം ഇത്താനേനാഭിഗച്ഛന്തി തസ്മൈ ഇത്താനാത്മനേ നമഃ || 78 ||

അപ്രമേയശരീരായ സർവതോ ബുദ്ധിചക്ഷുഷേ |
അനന്തപരിമേയായ തസ്മൈ ദിവ്യാത്മനേ നമഃ || 79 ||

ജടിനേ ദണ്ഡിനേ നിത്യം ലംബോദരശരീരിണേ |
കമണ്ഡലുനിഷംഗായ തസ്മൈ ബ്രഹ്മാത്മനേ നമഃ || 80 ||

ശൂലിനേ ത്രിദശേശായ ത്ര്യംബകായ മഹാത്മനേ |
ഭസ്മദിഗ്ധോർധ്വലിംഗായ തസ്മൈ രുദ്രാത്മനേ നമഃ || 81 ||

ചന്ദ്രാർധകൃതശീർഷായ വ്യാലയജ്ഞാപവിതിനേ |
പിനാകശൂലഹസ്തായ തസ്മൈ ഉഗ്രാത്മനേ നമഃ || 82 ||

സർവഭൂതാത്മഭൂതായ ഭൂതാദിനിധനായ ച |
അക്രോധദ്രോഹമോഹായ തസ്മൈ ശാന്താത്മനേ നമഃ || 83 ||

യസ്മിൻ സർവം യതഃ സർവം യഃ സർവം സർവതശ്ച യഃ |
യശ്ച സർവമയോ നിത്യം തസ്മൈ സർവാത്മനേ നമഃ || 84 ||

വിശ്വകർമ്മനമസ്തേസ്തു വിശ്വാത്മൻ വിശ്വസംഭവ |
അപവർഗസ്ഥഭൂതാനാം പഞ്ചാനാം പരതഃ സ്ഥിത || 85 ||

നമസ്തേ ത്രിഷു ലോകേഷു നമസ്തേ പരതസ്ത്രിഷു |
നമസ്തേ ദിക്ഷു സർവാസു ത്വം ഹി സർവമയോ നിധിഃ || 86 ||

നമസ്തേ ഭഗവൻ വിഷ്ണോ ലോകാനാം പ്രഭവാപ്യയ |
ത്വം ഹി കർതാ ഹൃഷീകേശ സംഹർതാ ചാപരാജിതഃ || 87 ||

ന ഹി പശ്യാമി തേ ഭാവം ദിവ്യം ഹി ത്രിഷു വർത്തസു |
ത്വാം തു പശ്യാമി തത്തേന യത്തേ രൂപം സനാതനം || 88 ||

ദിവം തേ ശിരസാ വ്യാപ്തം പദ്ഭ്യാം ദേവീ വസുന്ധരാ |
വിക്രമേണ ത്രയോ ലോകാഃ പുരുഷോസി സനാതനഃ || 89 ||

ദിശോ ഭുജാ രവിശ്ചക്ഷുർവീർയേ ശുക്രഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ |
സപ്തമാർഗാ നിരുദ്ധാസ്തേ വായോരചിതതേജസഃ || 90 ||

അതസീപുഷ്പസങ്കാശം പീതവാസസമച്യുതം |
യേ നമസ്യന്തി ഗോവിന്ദം ന തേഷാം വിദ്യതേ ഭയം || 91 ||

ഏകോപി കൃഷ്ണസ്യ കൃതഃ പ്രണാമോ
ദശാശ്വമേധാവദ്യഥേന തുൽയഃ |
ദശാശ്വമേധീ പുനരേതി ജൻമ
കൃഷ്ണപ്രണാമീ ന പുനർഭവായ || 92 ||

കൃഷ്ണവ്രതാഃ കൃഷ്ണമനുസ്മരന്തോ
രാത്രൗ ച കൃഷ്ണം പുനരുത്ഥിതാ യേ |
തേ കൃഷ്ണദേഹാഃ പ്രവിശന്തി കൃഷ്ണം
ആജ്യം യഥാ മന്ത്രഹൃതം ഹൃതാശേ || 93 ||

നമോ നരകസന്ത്രാസരക്ഷാമണ്ഡലകാരിണേ |
സംസാരനിമ്ലഗാവർത്തരികാഷ്ടായ വിഷ്ണവേ ||94 ||

നമോ ബ്രഹ്മൺയദേവായ ഗോബ്രഹ്മണഹിതായ ച |
ജഗദ്ധിതായ കൃഷ്ണായ ഗോവിന്ദായ നമോ നമഃ ||95 ||

പ്രാണകാന്താരപാഥേയം സംസാരോച്ഛേദദേഷജം |
ദുഃഖശോകപരിത്രാണം ഹരിരിത്യക്ഷരദ്വയം ||96 ||

യഥാ വിഷ്ണുമയം സത്യം യഥാ വിഷ്ണുമയം ജഗത് |
യഥാ വിഷ്ണുമയം സർവം പാപ്ചാ മേ നശ്യതാം തഥാ ||97 ||

ത്യാം പ്രപന്നായ ഭക്തായ ഗതിമിഷ്ടാം ജിഗീഷവേ |
യച്ഛ്രേയഃ പുണ്യരീകാക്ഷ തദ്വ്യായസ്യ സുരോത്തമ ||98 ||

ഇതി വിദ്യാതപോയോനിരയോനിർവിഷ്ണുരീഡിതഃ |
വാഗ്യജ്ഞാനാർചിതോ ദേവഃ പ്രീയതാം മേ ജനാർദനഃ ||99 ||

നാരായണഃ പരംബ്രഹ്മ നാരായണ പരം തപഃ |
നാരായണപരോ ദേവഃ സർവം നാരായണഃ സദാ ||100 ||

വൈശമ്പായന ഉവാച
ഏതാവദുക്ത്യാ വചനം ഭീഷ്മസ്തദ്ഗതമാനസഃ |
നമ ഇത്യേവ കൃഷ്ണായ പ്രണാമമകരോത്തദാ ||101 ||

അഭിഗദ്യ തു യോഗേന ഭക്തിം ഭീഷ്മസ്യ മാധവഃ |
ത്രൈലോക്യദർശനം ഇണാനം ദിവ്യം ദത്ത്യാ യയൗ ഹരിഃ ||102 ||

തസ്മിന്നുപരതേ ശബ്ദേ തതസ്തേ ബ്രഹ്മവാദിനഃ |
ഭീഷ്മം വാഗ്ഭിർബാഷ്പകംഠാസ്തമാനർചുർമഹാമതിം ||103 ||

തേ സ്തുവന്തശ്ച വിപ്രാഗ്ര്യാഃ കേശവം പുരുഷോത്തമം |
ഭീഷ്മം ച ശനകൈഃ സർവേ പ്രശശംസുഃ പുനഃ പുനഃ || 104 ||

വിദിത്യാ ഭക്തിയോഗം തു ഭീഷ്മസ്യ പുരുഷോത്തമഃ |
സഹസോത്ഥായ സംഹൃഷ്ടോ യാനമേവാൻവപദ്യത || 105 ||

കേശവഃ സാത്യകിശ്യാപി രഥേനൈകേന ജഗമതുഃ |
അപരേണ മഹാത്മാനൗ യുധിഷ്ഠിരധനഞ്ജയൗ || 106 ||

ഭീമസേനോ യമൗ ചോഭൗ രഥമേകം സമാശ്രിതാഃ |
കൃപോ യുധുത്സുഃ സുതശ്ച സഞ്ജയശ്ച പരന്തപഃ || 107 ||

തേ രഥൈർനഗരാകാരൈഃ പ്രയാതാഃ പുരുഷർഷഭാഃ |
നേമിഘോഷേണ മഹതാ കമ്പയന്തോ വസുന്ധരാം || 108 ||

തതോ ഗിരഃ പുരുഷവരസ്തുവാൻവിതാ
ദ്വിജ്ജേരിതാഃ പഥി സുമനാഃ സ ശുശ്രൂവേ |
കൃതാഞ്ജലിം പ്രണതമമാപരം ജനം
സ കേശിഹാ മുദിതമനാഭ്യനന്ദത || 109 ||

|| ഇതി ശ്രീ ഭീഷ്മസ്തവരാജഃ സമാപ്തഃ ||